

**«Формування соціально-
громадянської компетентності
дітей дошкільного віку»**

**Ніна
Сокиринська**

Ольга Долганова

**Лариса
Бондарчук**

**(в рамках роботи міської школи
молодого майстра
(вихователі ЗДО ВМТГ,
II-й рік роботи))**

*консультантка
КУ «ЦПРПП ВМР»
Ніна Сокиринська*

*«Сучасний підхід до національно-
патріотичного виховання
дошкільників» (дискусійна панель)*

*(в рамках роботи міської школи молодого майстра
(для вихователів ЗДО ВМТГ, II-й рік роботи))*

Соціально-громадянська компетентність дошкільників

Один із провідних напрямів діяльності ЗДО – формування соціально-громадянської компетентності дошкільників.

“Саме зараз, як ніколи, існує благодатний ґрунт для того, щоб вкотре опрацювати з дітьми українознавчу тему”

Н.Гавриш - експерт з дошкільної освіти,

д-р пед. наук, професор

Важливо об'єднати зусилля педагогів і батьків для того, щоб

зміцнити відчуття національної ідентичності дітей як основу формування в них патріотизму, позитивного образу своєї країни, ціннісне ставлення до своєї родини тощо.

Нормативно-правова база

- **Наказ МОН від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України** <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-deyaki-pitannya-nacionalnopatriotichnogo-vihovannya-v-zakladah-osviti-ukrayini-ta-viznannya-takim-shovtrativ-chinnist-nakazu-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-vid-16062015-641>
- **Указ Президента України від 18.05.2019 № 286/219**
- **«Про Стратегію національно-патріотичного виховання».** <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286/2019#Text>
- **Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 932 затверджено План дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки.** <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2020-%D0%BF#Text>
- **Постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 № 673 (затверджено Державну цільову соціальну програму національно-патріотичного виховання на період до 2025 року.** <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/673-2021-%D0%BF#n11>

Нормативно-правова база

- Закон України «Про освіту,
- Закон України «Про дошкільну освіту»,
- Закон України «Про охорону дитинства»,
- «Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст.»),
- Базовий компонент дошкільної освіти

Нормативно-правова база

- ❖ Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»,
(від 13 грудня 2022 року № 2834-IX)
- ❖ Методичні рекомендації до оновленого Базового компонента дошкільної освіти»
- ❖ Лист МОН від 25.07.2016 № 1/9-396 «Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах»
(від 25.07.2016 № 1/9-396)

Патріотизм (грец. *patris* – батьківщина) – це любов до Батьківщини, відданість їй і своєму народу.

- ▣ **Патріотичне виховання дошкільників** – це невіддільна складова усього освітнього процесу в дитячому садку. Формування національної свідомості та громадянської відповідальності починається з раннього віку і триває протягом усього життя.

Завдання педагогів - виховати патріотів.

- ▣ **Патріот** – це людина, яка любить свою Батьківщину, прагне бути відданою її народу, готова відстоювати чесноти, характерні українській ментальності: товариськість, повагу до традицій, високодуховність тощо.

Прищеплення цих цінностей починається в сім'ї і продовжується у дитячому садку, де закладається фундамент знань та громадських поглядів.

Принципи патріотичного виховання в ЗДО

- Природовідповідність

- Культуровідповідність

- Етнізація

- Гуманізм

- Демократизм

- Інтегративність

- Безперервність

Завдання національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку:

- створювати уявлення про соціальну взаємодію людей
- виховувати любов до своєї родини, країни, та людства в цілому
- формувати ціннісне ставлення до історії України, її культури, традицій, символів та мови
- виховувати почуття гідності
- навчати правил культури поведінки
- виховувати толерантне ставлення до представників нацменшин, до ровесників, батьків, сусідів, інших людей.
- заохочувати дбати про культуру та екологію України.

Напрями патріотичного виховання

формування уявлень
про сім'ю, родину,
рід і родовід;

краєзнавство;

ознайомлення з
явищами суспільного
життя;

формування знань
про історію держави,
державні символи;

ознайомлення з
традиціями і
культурою свого
народу;

формування знань
про людство.

Орієнтовні теми для занять

- Подорожуємо рідним краєм
- Мій рідний дім
- Природа моєї країни
- Видатні особистості нашого краю
- Легенди та повір'я
- Національний одяг
- Народна вишивка
- Рушник
- Народні ігри та забави
- Наша мова калинова
- Календарно-обрядові традиції
- Українська кухня
- Що для українця хліб
- Народний календар
- Державні символи України
- Символи нашого народу
- Народні свята
- Визначні дати
- Важливі історичні події
- Що значить твоє ім'я?
- Українській оберіг
- Мій край - моя гордість!

Методи і форми патріотичного виховання в ЗДО

Щоб виконати поставлені завдання, створіть відповідне розвивальне середовище:

- оформіть народознавчий куточок
- зберіть бібліотеку кращих народних та літературних творів
- додайте етнічного стилю в загальний інтер'єр приміщення
- створіть міні-музей українського посуду, рушників
- підберіть навчальні матеріали (конспекти занять, сценарії, розробки ігор)
- підберіть наочність (карти, ілюстрації, малюнки)

Форми роботи з дітьми дошкільного віку

- екскурсії
- зустрічі з визначними та цікавими людьми
- розповіді та бесіди
- спостереження
- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові тощо)
- перегляд відеоматеріалів
- свята, розваги
- інсценування яскравих епізодів
- прослуховування музики
- розглядання творів мистецтва
- конкурси, змагання
- виховні заходи родини
- читання творів української літератури

❖ Варто пам'ятати, що молодша, середня і старша групи дітей виявляють різну зацікавленість до конкретних форм роботи. Якщо найменших приваблюють ігри та змагання, то дорослішим дітям цікаві майже всі види діяльності.

❖ **Патріотичне виховання у закладі дошкільної освіти** — це багатогранний і різноплановий процес. Щоб реалізувати його, дотримуйтесь основних принципів та напрямів. Готуючись до заняття, підбирайте цікаві та ефективні форми роботи, щоб формування громадянської свідомості відбувалося природно та невимушено.

Планування освітнього процесу

В ході планування освітнього процесу важливо враховувати :

- ❖ впровадження особистісно-орієнтованої моделі виховання;
- ❖ гуманізація освітнього процесу;
- ❖ орієнтація на активне проходження дитиною кожного вікового періоду дошкільного дитинства;
- ❖ впровадження інноваційних освітніх технологій;
- ❖ інтегрований підхід до організації змісту освіти
- ❖ забезпечення наступності між дошкільною та початковою ланками безперервної освіти;
- ❖ взаємодія суспільного та родинного виховання.

Планування освітнього процесу

- ❖ **Перспективне** (навчальний рік, півріччя, квартал, місяць)
- ❖ **Поточне** (календарне) планування (від 1-2 днів, до 1-2 тижнів, місяць, квартал).
- ❖ Перспективне планування слугує основою для поточного.
- ❖ Аналізуються плани щомісяця та формулюються рекомендації.
- ❖ Календарні плани аналізуються регулярно щотижня.

Планування освітнього процесу

Основою планування є програма, яка затверджена на першій педагогічній раді і ставить перед педагогами конкретні завдання щодо формування особистості дошкільника.

- ❖ Форма складання перспективних і календарних планів може бути довільною: **графічною чи текстовою.**
- ❖ Вид та форму планування освітнього процесу в ЗДО також затверджує педагогічна рада на початку навчального року. Форма планування заноситься у протокол (із зазначенням прізвища педагога, форми планування).

Планування освітнього процесу

В одному закладі може бути кілька видів планування:

- ❖ за режимними моментами,
 - ❖ за видами діяльності,
 - ❖ з використанням методичного конструктора.
- Кожна група може обрати найприйнятнішу для себе модель планування.

Планування освітнього процесу

Для педагогів зі стажем та педагогів-початківців педрада визначає різні форми планування:

- ❖ досвідчений педагог вказує в календарному плані лише коди й номери карток;
- ❖ педагог-початківець веде детальні конспекти інтегрованих занять та сценарій дня.

Планувати освітній процес можна і в електронному вигляді, після чого слід його роздрукувати.

- ▣ Періодичність відвідувань освітніх заходів визначається доцільністю, але, як правило, не рідше одного разу на тиждень для кожної вікової групи, враховуючи роботу спеціалістів.
- ▣ Портфоліо вихователя може містити розділ «Результати освітньої діяльності» - дані діагностики, моніторингу.

Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку

Парціальна програма "Україна - моя Батьківщина" розроблена на виконання Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, і Плану заходів Міністерства освіти і науки України щодо її реалізації.

Зміст програми відповідає вимогам Базового компонента дошкільної освіти, чинних освітніх програм для дітей дошкільного віку. У посібнику розкрито особливості національно-патріотичного виховання, основні напрями, завдання та зміст роботи з дітьми п'ятого і шостого років життя, форми методичної роботи з педагогами, поради батькам.

<https://youtu.be/НахYhqgV6Qg>

Навчально- методичний комплект «Моя країна - Україна»

Схвалено для
використання в
освітньому процесі

Парціальна програма з національно-патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку «Моя країна – Україна» (авт. Гавриш Н.В., Косенчук О.Г., Піроженко Т.О.) надано гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі», що зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 1.0013-2022 (лист ІМЗО від 29.06.2022 № 22.1/12-Г-183)

Навчально-методичному комплекту, що складається з: парціальної програми, хрестоматії та робочого зошита з національно-патріотичного виховання дошкільників «Моя країна – Україна», надано гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі», що зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 1.0012-2022 (лист ІМЗО від 29.06.2022 № 22.1/12-Г-184)

Мета програми:

- ❖ об'єднання зусиль педагогів і батьків для зміцнення національної ідентичності дітей як ґрунту, на якому проростатиме справжній патріотизм;
- ❖ сприяння формуванню у дітей позитивного образу своєї країни, утвердження активної позиції громадянина, виховання ціннісного ставлення до своєї родини як частини українського народу, його історії, традицій, культури.

<https://youtu.be/НахYhqgV6Qg>

Telegram – канал спілкування «Взаємодія: щоденні кроки до спільної радості»

Посилання на Telegram-

канал: <https://t.me/+1pyHOjGVZdRmMzU6>

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОСТІ НАВЧАННЯ
ТА РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В
УМОВАХ КРИЗИ В УКРАЇНІ**

Telegram-канал

**"Взаємодія: щоденні кроки до
спільної радості"**

**Добірка
матеріалів для
спільної взаємодії
батьків з дітьми**

**Поради
фахівців**

**Безкоштовні
консультації з
фахівцями**

Проект реалізує Всеукраїнська громадська організація «Асоціація працівників дошкільної освіти» у рамках СПІЛЬНО - програми Дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ за інформаційної підтримки Міністерства освіти і науки України та ДУ «Український інститут розвитку освіти»

Рекомендовано МОН України

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
РОЗВИТКУ ОСВІТИ

ПАТРІОТИЧНИЙ КЕЙС ДОШКІЛЛЯ УКРАЇНИ

МИ ОНОВИЛИ ТА ПІДГОТУВАЛИ:

**Корисні
покликання**

Відеотека

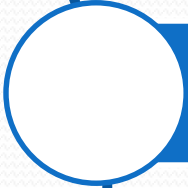
Репозитарій

Результат сформованості соціально-громадянської компетентності

Ціннісне ставлення дитини до себе, своїх прав і прав інших

Наявність уявлень про правила і способи міжособистісної взаємодії з членами сім'ї, родини та іншими людьми

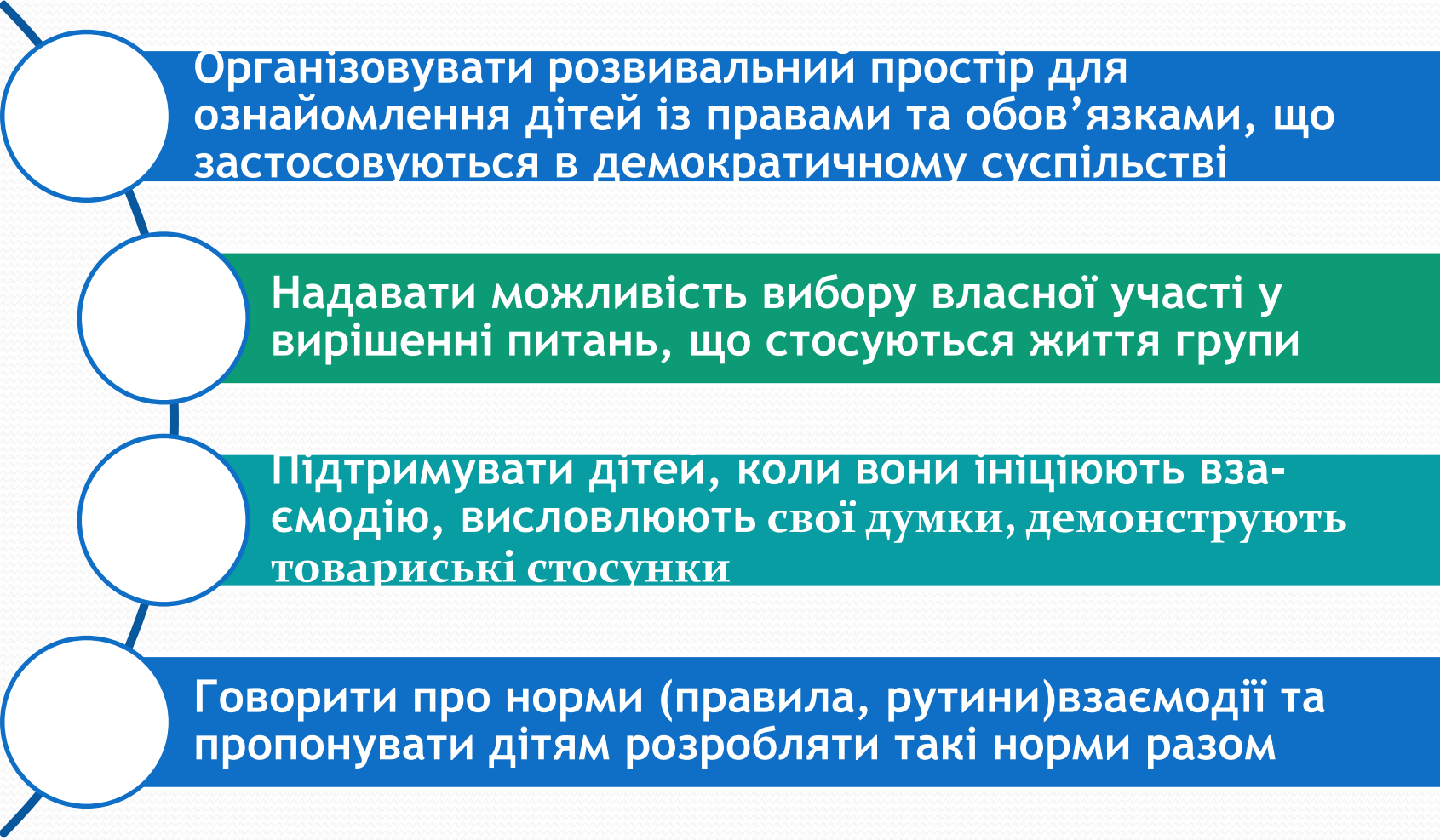

Уміння дотримуватись цих правил в соціально-громадському просторі

Ціннісне ставлення та повага до культурних надбань українського народу, представників різних національностей і культур

Роль вихователя у формуванні соціально-громадянської компетентності дітей

Організувати розвивальний простір для ознайомлення дітей із правами та обов'язками, що застосовуються в демократичному суспільстві

Надавати можливість вибору власної участі у вирішенні питань, що стосуються життя групи

Підтримувати дітей, коли вони ініціюють взаємодію, висловлюють свої думки, демонструють товариські стосунки

Говорити про норми (правила, рутини) взаємодії та пропонувати дітям розробляти такі норми разом

Роль вихователя у формуванні соціально-громадянської компетентності дітей

Взаємодіяти з батьками щодо набуття дитиною соціально-громадянської компетентності

Сприяти формуванню лідерських якостей у дітей

Підтримувати ініціативність дитини щодо участі у різних видах діяльності

Створювати умови для набуття дитиною соціального досвіду

Участь батьків

- Реалізація в родині принципів демократії
- Розповідання дитині про важливі події в житті сім'ї, міста, громади
- Заохочення дитини до спілкування й участі в спільних справах
- Залучення дитини до спостереження за об'єктами соціального довкілля у повсякденному житті та у процесі ігор
- Моделювання життєвих ситуацій для формування готовності дитини до посильної участі в демократичних процесах, що відбуваються у дитячих осередках, громаді, суспільстві
- Залучання дитини відповідно до її вікових можливостей до участі в житті сім'ї, ЗДО, громади в різних формах дозвілля
- Розмови про права дитини, моделювання відповідної поведінки та висловлювання особистих поглядів і думок для набуття соціального досвіду
- Створення умов для вибудування міжособистісної, продуктивної і толерантної дитячо-батьківської, взаємодії.

Дякую за увагу!